

**МЕДИЧНА ДОПОМОГА ТА ПОСЛУГА ЗА ПРОГРАМОЮ
МЕДИЧНИХ ГАРАНТІЙ, ПЕРЕДБАЧЕНОЮ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ
“ПРО ДЕРЖАВНІ ФІНАНСОВІ ГАРАНТІЇ МЕДИЧНОГО
ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ”**

Програма державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій) – явище для українського соціуму порівняно нове, яке з’явилося внаслідок розроблення та втілення в життя медичної реформи в Україні 2017-2020 рр. Так, 19 жовтня 2017 року був прийнятий Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», за яким було визначено, що державні фінансові гарантії включають в себе надання необхідних пацієнтам послуг з медичного обслуговування (медичних послуг) та лікарських засобів належної якості за рахунок коштів Державного бюджету України за програмою медичних гарантій [1].

Цей Закон України вперше на законодавчому рівні визначив, що включає в себе програма державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій). У п. 1 ч. 1 ст. 1 зазначеного Закону України визначено, що це є така програма, що визначає перелік та обсяг медичних послуг (включаючи медичні вироби) та лікарських засобів, повну оплату надання яких пацієнтам держава гарантує за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з тарифом, для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у зв’язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв’язку з вагітністю та пологами [1].

Зазначена вище норма вказує саме на медичні послуги (включаючи медичні вироби). Однак, у ч. 1 ст. 4 цього ж Закону України програма медичних гарантій охоплює також повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних медичних послуг та лікарських засобів, пов’язаних з наданням:

- 1) екстреної медичної допомоги;
- 2) первинної медичної допомоги;

- 3) вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги;
- 4) третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги;
- 5) паліативної медичної допомоги;
- 6) медичної реабілітації;
- 7) медичної допомоги дітям до 16 років;
- 8) медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Очевидно, за логікою законодавця поняття «медичні послуги» поглинають собою поняття «медична допомога».

Якщо звернутись до основоположного в сфері охорони здоров'я Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. № 2801-XII, то бачимо, що відповідно до абз. 3 ч. 1 ст. 3, медична допомога – це діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами. Тоді як послуга з медичного обслуговування населення (медична послуга) – це послуга, що надається пацієнту закладом охорони здоров'я або фізичною особою - підприємцем, яка зареєстрована та одержала в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та оплачується її замовником. Замовником послуги з медичного обслуговування населення можуть бути держава, відповідні органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи, у тому числі пацієнт (абз. 11 ч. 1 ст. 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я») [2].

До того ж медичну допомогу надають професійно підготовлені медичні працівники, які перебувають у трудових відносинах із закладами охорони здоров'я, що забезпечують надання медичної допомоги згідно з одержаною відповідно до закону ліцензією, та фізичними особами - підприємцями, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку і можуть перебувати з цими закладами у цивільно-правових відносинах. А медична послуга надається закладом охорони здоров'я або

фізичною особою - підприємцем, яка зареєстрована та одержала в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Таким чином, після прийняття Закону України “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення” поняття “медична допомога” поглинається поняттям “медична послуга”, що, водночас, виглядає не логічним та не послідовним, зважаючи на положення Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, викладені вище. Медична допомога та медична послуга – це два поняття, які повинні бути відокремлені одне від одного. Такий розподіл дозволяв і дозволяє визначити рівень гарантованості отримання медичної допомоги (наприклад, в екстрених випадках) пацієнтам незалежно від віку, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, зареєстрованого місця проживання, за ознакою мови або іншими ознаками. Водночас, визначення на нормативно-правовому рівні переліку платних медичних послуг надасть гласності, прозорості та відкритості в сфері охорони здоров’я, що в свою чергу зумовить втілення програми фінансових гарантій медичного обслуговування населення.

Література:

1. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 р. № 2168-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2018. – № 5. – Ст. 31.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст.19.

